

INCA REVISTA

octubre 1989 núm 18 100 pts

ENTREVISTA A CATALINA VALLORI

PREMSA
TORDINA

El Constància

REDACCIÓ I CONFECCIÓ

Antoni Armengol, Immaculada Cortès, Francesca J. Cortès, Bernat Forteza, Antònia Llobera Torrens, Pere Castelló, Pep Ortega, Antònia París, Paula Dalià i Cati Ramis.

SUPERVISIÓ LINGÜÍSTICA

Bernat Forteza i Jaume Armengol.

COLLABORACIONS

Foto Payeras, Toni Llarg, Joan Guasp, Miquel Monroig, ADENA, Bernardí Seguí, Manel, Paula Valriu, Llorenç Payeras, Sebastià Llabrés i Maria Gràcia.

DIBUIXOS

Sandra.

ADMINISTRACIÓ

Cati Ferrà i Llorenç Sastre.

PUBLICITAT I SUBSCRIPCIONS

Bernardí, Tel. 50 46 93

IMPRESSIÓ

IMPRENTA MOLINOS, S.A. - INCA

DIPÒSIT LEGAL

PM 451-1986.

EDITA

INCA-REVISTA. OBRA CULTURAL BALEAR D'INCA
Apartat de Correus: 156
Tel. 50 12. 25.

NOTA: Les responsabilitats dels articles recauran únicament damunt de llurs autors.

Gràfiques

ROMA

Sant Bartomeu, 115-117

Telèfon 50 25 38

INCA - MALLORCA

Col·labora amb INCA-REVISTA

DISCOS

C/ VIDAL, 51

TL. 88.02.83

CASH CUESTA

Todo en limpieza y perfumería a precios de almacén. Los mejores precios.

OFERTAS CONSTANTES

C/. Mancor, 31 - Tel. 50 47 15

INCA

ETNOGRAFIA I FOLKLORE

Malgrat la mescladissa de races que, per efecte de les successives dominacions, s'ha operat a Mallorca, prevalen en els naturals de l'illa les característiques racials dels catalans i, per tant, el seny, l'energia, la virtut del treball i de l'estalvi.

Altrament, el mallorquí és llatí per antonomàsia i, com a conseqüència, sensitiu i impressionable. L'amor per "la roqueta" pren en el natural de l'illa proporcions gegantines, i el dolç turment de l'enyorrança, en els absents, és comparable a la morriña gallega, tan poetitzada pels psicòlegs i escriptors. L'abrandament per les coses de llur terra, llurs impulsos passionals per l'exaltació de l'illa, potser han provocat en el mallorquí un sentiment gairebé indefinible, barreja d'orgull col·lectiu i de patriotisme, fins a fer-se considerar, exageradament, constitutiu d'una raça característica, els determinants de la qual deixen d'identificar-se gairebé d'una

manera absoluta amb els que informen la resta dels naturals de la Catalunya gran. Aquest sentiment, tan estès entre els mallorquins, producte en gran part de l'isolament en què durant segles ha viscut Mallorca en relació amb la Catalunya estricta, sobretot en l'aspecte polític-administratiu -la facultat absorbent del qual és innegable- potser ha dificul-

tat o retardat el retrobament que s'ha d'escaure més o menys aviat dels dos pobles de la mateixa nissaga.

L'amor a l'estètica és un sentiment predominant en el mallorquí. Com és sabut, l'amor a l'estètica en l'individu, comporta un esperit contemplatiu. I la contemplació, que és el primer graó de la meditació, ens

imposa la serenitat, que és tant com dir la calma, tan característica -i caricaturitzada- en el mallorquí, per damunt dels quals sentiments evidentment graviten per una part el pasisatge i per l'altra el clima, ambdós soners: nítids, ponderats i severs alhora. No és estrany, per tant, que Mallorca hagi forjat dos tipus d'home representatiu: el tipus de veritable aristòcrata, de "tot un senyor", fi en els morals, efusiu i munífic, i el tipus que es troba a la ruralia, el del poeta glosador, que apareix en tots els pobles i llogarets insulars i que defineix l'ànima mallorquina.

Una altra definició de l'espiritualitat d'aquest poble, ens dona el seu folklore, sobretot en el que fa referència a les seves cançons i danses populars, l'origen de les quals no és possible determinar.

Mallorca és un poble que canta i, sobretot que canta en treballar. Per la pagesia, ja sigui pels vessants de la muntanya, ja pels sementers i l'arbrat de la plana, arreu entre els grinyols de la premsa de les tafones, entre els cops tallants dels veremadors o els cops secs dels xòrrecs dels esveadors, o entre el fressejar dels

carros de batre que a l'era aixequen núvols de palla daurada, arreu se sent fer la feina cantant... A la muntanya, tonades de melodia trista, malenconiosa, res més de quatre a vuit compassos; el ritme, plàcid, lent, és gairebé imperceptible; la música s'adapta meravellosament a la classe de feina que acompanya la cançó, una cançó llarga, lligada, somnolenta, que recorda la sentor característica d'aquell sol, la tranquil·litat idíl·lica de l'illa, la feixuguesa del treball. Contràriament, les tonades del pla són alegres, i llur ritme és més mogut i accelerat, perquè acompanyen treballs menys perillosos i pesats. Són del pla els típics balls anomenats "copeo" i "mateixa", i dels pobles muntanyencs, en canvi, els "boleros" i les "jotes". música que cal ésser considerada com d'importació, perquè li manca l'encís popular mallorquí tan característic en els altres balls esmentats i sobretot en les cançons i tonades dels principals treballs agrícoles de la pagesia. Excepcionalment es balla a la muntanya, més ben dit, en un indret seu, a Valldemossa, un ball famós, potser també importat, però indiscutiblement magnífic: és anomenat "el parado", dansa

d'una eurítmia verament graciosa i bella. Una altra mena de danses són les típiques, les genuïnament tradicionals, que es ballen acompanyades per les xeremies, la flauta i el tambor, entre les quals sobresurt la dels "cossiers" -espectacle que ancara es pot veure a Algaida, Montuïri i Alaró-, que té alguna semblança amb el ball "de bastons" de Catalunya i presenta diverses variants en certs pobles de Mallorca; per exemple, els cavallets d'Inca, Felanitx i Pollença. En aquest darrer poble també es balla una altra variant dels "cossiers": els cavallets són substituïts per la figura estilitzada d'unes àguiles que evolucionen greus i solemnials. Totes aquestes danses se suposa que tenen llur origen en antigues trobes, de les quals hom recorda solament alguns noms: "La mitjanit", "La Dama Nova", "Flor de Murtra", "Gentil Senyora"...

Altres manifestacions folklòriques de Mallorca són, entre altres, els balls de Sant Joan Pelós, a Felanitx i Pollença; el de Sant Antoni, a Manacor, i sobretot l'impressionant i purament cant religiós de la Sibilla, representada generalment per un noiet d'uns vuits a catorze anys, el qual la vigília

de Nadal, a les matines, que es celebren amb gran devoció a tots els pobles i llogarets de l'illa, canta des de la trona amb veu pura i flexible i aguantant amb les mans una espasa desembainada, una tonada que, com la lletra té un origen remot i desconegut.

En els terrenys cívic-populars poden ésser considerats típiques manifestacions tradicionals la representació d'una batalla entre els Moros i Cristians, espectacle que encara es pot veure a Pollença i a Sóller, en les respectives Festes Majors, i amb els quals es fa recordança de victòries dels cristians contra els pirates berberiscs, que tan sovint atacaven l'illa.

Sortosament, aquestes manifestacions folklòriques, que corren el risc de desaparèixer a l'empenta d'una onada de modernisme, encara tenen exteriorització a la pagesia de Mallorca; són un fre a la força destructora del progrés. Fortament arrelat, aquest tipisme reviu els pobles, cases de camp, sumptuoses "possessions" i a les masies humils de la serra i de la plana, per tots les quals sembla avui, com antany, l'enfilall de tradicions i rondalles,

que encara els avis contenen a l'encisada quitxalla vora l'ampla xemeneia de les blanquejades cuines, mentre el rou de l'hivern cau damunt les esquelles dels ramats, que pasturen per la pleta...

Els costums referits més amunt es mani-

mentades solemnitats religioses comporta, en la pagesia, una gairebé obligatòria assistència a les festes i als romiatges que tenen lloc en diversos santuaris de l'illa. Alguns d'aquests romiatges són els que es celebren a la segona Festa de Pasqua als santuaris de Crestaix(Sa Pobla)

festen d'una manera típica en el que podríem dir solemnitats de l'any, en dates gairebé fixes, com per Pasqua, en què no hi ha cap casa, per humil que sigui, que no sacrificui l'anyell i mengi les clàssiques "panades i robiols"; com per Nadal, en què es mata la porcella, i sobretot durant les matances, en què es sacrifica el porc pot ben dir-se que en totes les llars- i amb aquest motiu hom celebra un àpat acompanyat de ball.

Alguna de les es-

i de Santa LLúcia(Manacor); els dimarts passat Pasqua a la Mare de Déu del Cocó(Lloseta); el diumenge de l'Àngel, a Montission(Porreres); el 30 de juny a Sant Marçal(Marratxí), etc.

No cal remarcar que en totes i cadascuna d'aquestes festes, com en tots els seus actes, el mallorquí sempre sap fer compatible l'expansió amb l'equilibri.

F.Vidal Burdils

VIDEO B & C

Servicio de BAR

Gabriel Burguera

Gran Via Colón, 198 - A
Teléf. 50 53 61
07300 INCA

General Moranta, 16
Teléf. 5119 76
07350 BINISALEM

ALTA PERFUMERIA

ES BORN

07300 INCA

Carrer d'es Born, 5
Tel. 50 53 02

ARXIDUC inca

VENDA I COL·LOCACIÓ DE
VIDRE PLA I DECORATIU

C/. Formentor, 43
Tel. 50 00 85
07300 INCA (MALLORCA)

C/. VIDAL, 32 - INCA

GUARDERIA MENUTS
Avinguda Germanes 43-45-47
Tel. 50 33 87
07300 INCA - Mallorca

MATRICULA ABIERTA

PERSONAL
ESPECIALIZADO

Restauraciones INCA

restauración muebles
y antigüedades

G. Luque, 76
T. 50 5559

Inca

LLORENÇ VIVES I MIR
ANTONI VIVES I MIR

GABINET
D'ESTUDIS TÈCNICS
I D'ASSESSORAMENT
EMPRESARIAL I FISCAL

CARRER MAJOR, 20
TELÈFON 50 49 88 - 07300 INCA

CENTRO DE
RECONOCIMIENTO

MEDICO
PSICOLOGICO

MOYA - TORRANDELL

CERTIFICADOS CARNET DE CONDUCIR
Y PERMISO DE ARMAS

Formentor, 11-1.º (PLAZA GANADO)
Tel. 50 57 15 (Facil aparcamiento)

INCA

UN LLIBRE PER A LLEGIR

Novetats Editorials

El denari del profeta:

Jaume Santandreu. Ed. Moll

Novella de caire autobiogràfic. En Jaume Santandreu, amb l'estil que ja ens te acostumats descriu les vivències d'un sacerdot mallorquí al Perú. La profunda transformació espiritual que provoca l'enfrontament amb una societat amb tanta misèria i la rigidesa de les jerarquies eclesiàstiques.

Caminant per Mallorca:

Pere Llofriu. Ed. Moll.

Reedició del llibre editat l'any 1983 però aquesta vegada amb profusió de mapes i fotografies. Devuit itineraris muntanyencs que ens ajudaran a descobrir les grans meravelles de la Serra Mallorquina.

La magnitud de la tragèdia:

Quim Mozó. Ed. Quaderns Crema.

Un entrunyellat de novel·la rosa, de novel·la negra. La magnitud de la

Tragèdia és un retrat del desconcert absolut de l'home al llarg de la història de la humanitat.

Quadern Venecià: Àlex Susanna.- Premi J. Pla 88. Ed. Destino.

És un diari, on l'autor ens narra l'estada d'un any a Venècia. Des d'un bon principi, però Susanna s'ha proposat d'esquivar els tòpics que gairebé sempre envolten la visió d'aquesta ciutat.

P. VALRIU

PELUQUERO
SALON ESTETICA

Calle San Bartolomé, 49 - Tel. 50 30 13 - INCA
Para mayor comodidad RESERVE HORA

Espirafocs

LLIBRES

Bisbe Llompart, 127 - Tel. 50 25 35

07300 INCA - Mallorca

OBERT TOTS ELS DIES, DIUMENGES I
FESTIUS. FINS A LES 10 DE LA NIT

CANÓNIC PAYERAS, 39
PROP DE S'AMBULATORI
INCA
TEL. 505290

INCORPORACIÓ CONSTANT DE NOUS TÍTOLS

A L'ESTIU

TOTHOM VIU

Aquest estiu, com tots els estius, ha fet molta calor.

Qualcú assegura que ha fet més calor que mai. Altres, visionant articles de premsa o informacions ràdio-televisives, culpen la taca d'ozono són pessimistes amb el desglaçament dels glaciars.

La gent ha quedada torrada i feta pols.

Algú va escriure que no podia ser mai que els estius de fa 50 anys, on es retractaven a vorera de mar en jac, guardapits i una bona clenxa, fes la calor que ha fet enguany. Altres diuen que ja no recorden calors passades. "No hi ha temps que no torn" diu el més vell.

La gent cerca la monotonia quotidiana, per llavors rompre-la al seu gust. Però si la monotonia es romp tota sola, si fa calor quan és el temps, pareix que no va bé. Vivim aferrats a un calendari, a un parènestic, per a confirmar les llunes i els sants.

Tant es així que canviava tota la manera de vestir, menjar, beure, vivenda ...

En venir les calors la gent barata la vivenda, o bé van als banys o a la caseta, foravila o figueral. Solien esser cases molt senzilles, adonant-se'n que la vida es feia a fora. Els qui quedaven als pobles per treballar, canviaven l'horari, treballaven d'alba fins al migdia i de mitjan horabaixa fins al vespre. Les hores fortes de calor es retiraven. Els vespres als pobles tothom treia els balancins a fora, a la carrera, sense perill de cotxes i sense el "ganxo" de la televisió. Tots es veien al carrer, fent rotlades de veïns.

La roba que empraven era de fil o de cotó, molt ampla desferrada del cos, amb colors clars i deixant al descobert el menys possible. Fins i tot al camp, les dones es tapaven els braços, mans i dits, amb un estri anomenat "manguito". També és veritat que el concepte de bellesa quan a la pigmentació de la pell era al contrari, les dones guapes eren blanques com la llet.

Com la resta de l'any els menjars eren de la temporada, el plat insígnia el trempó, només es feia a l'estiu. No hi havia tomàtiques ni

pebres, la resta de l'any. També dos plats de capell, el tumbet i les albergínies farcides. Fruïtes sucoses, prunes de frare i modronyes, peres d'aigua, més tard, figues de moro, raïm de

calop, i a la fi menys sucoses, humils per omplir un gibrell de soll o fermoses com un plat d'albercocs, les figues, que també, seques, es guardaven tot l'any.

L'estiu no era gens

monòton, bé que era cíclic i cada any tornava a la mar, el trempó o les figues, però com enguany ha passat amb el calor, ja no ho recordam.

Llorenç Payeras i Capellà

Clavells

can Llorenç Rigo

Carretera Palma - Inca
Telèfon 50 46 90

**Cooperativa Pagesa
de Mallorca**

Avinguda dels Reis Catòlics, 53

INCA Mallorca Tel 503124

PUB

NIT

C/Jaume Armengol
Nº 74 Inca

Botiga

La Florida

Plaça Espanya, 19
Inca (Mallorca)

ADENA: *Estimem la natura.*

VII CAMPAMENT NATURA 89

La Natura ofereix infinitat de motivacions per al seu estudi, per al joc, l'aventura, l'exercici físic, l'adquisició de destreses manuals i una infinitat d'altres possibilitats, en un ambient on es poden combinar sense dificultat la diversió amb els fins educatius.

Un any més, ADENA D'INCA, brindà l'oportunitat de desenvolupar aquest amor a través de la millor eina: "EL CAMPAMENT".

Campament que es centrà en la convivència, amistat, estudi, formació, investigació i el desenvolupament de les Activitats Culturals, d'Aire Lliure, Esportives i d'altres.

El VIIè. Campament Natura 89 es realitzà del dia 7 al 16 de juliol al Santuari de Monti-Sion (Porreres). Per a la realització d'aquest Campament Natura contàrem amb unes instal·lacions molt adients, disposant entre altres de: tendes de campanya, dutxes, servei de cuina, sales de projecció, instal·lacions esportives, etc.

El nostre objectiu fou el de formar als assistents i desenvolupar el respecte i amor cap a

la natura. Estudiar, doncs, la zona d'entorn al campament amb la seva fauna, flora, biotops, ecosistemes... I especialment dur a bon terme les activitats previstes amb l'estímul, motivació i dinamisme necessari.

El personal estava compost de:

- Cap de Campament.
- Coordinador.
- Administrador.
- Equip de 7 socorristes de la Creu Roja Espanyola.
- Un conjunt format per 6 monitors i altres membres col·laboradors referents a xerrades i altres actes culturals i de formació.
- 52 nins/nines.

L'apartat d'activitats fou desbordant i intentarem resumir-lo al màxim: Entre les xerrades, tinguérem entre noltros a Alex Tau, parlant

dels OVNIS, a D. Pedro Ballaster del Rey, a D. Paco Homar, a Pere Fullana i a la nostra Delegada de Cultura, Joana M. Coll, que parlaren de diversos i interessants temes. El Secona-Serpreisal va venir com cada any a donar-nos una xerrada damunt els Incendis Forestals, ens explicaren com es produeixen, les conseqüències i les maneres de poder evitar-los. La Naturalesa és única i si aquesta la destruïm ens destruïm a noltros mateixos. Per tant, és important defensar-la i conservar-la. Ajuda'ns! Si estimes la naturalesa no ho dubtis fes-te soci d'Adena, amb la teva ajuda ho aconseguirem!.

Activitats d'Aire Lliure: Hem de destacar la confecció de nus, herbaris, menjadors i nidals

per protegir les espècies en determinades circumstàncies: cria, fred, el vent, l'aigua... També el muntatge i desmuntatge de tendes, rappel, etc.

Activitats

Culturals realitzades: Predominant els concursos de redacció i dibuix (damunt les xerrades), murals, acudits, poesies, caricatures i banderins representatius de cada tenda.

Activitats Esportives: Natació, "Futbito"...

Muntatges Audiovisuals: Projectàrem el VIè Campament Natura 88 que es realitzà a Lluç, la projecció "Qui som?" referent a la definició del Grup Adena i els seus objectius: Cabrera, com a Parc Natural ...

Pel·lícules, com "El Chico de Oro", "Aguas Peligrosas", "Taiga el Azor"...

Dia a dia es feia un diari de campament que, resumit sortirà publicat a la nostra Revista Xaloc que s'edita

trimestralment. A més, després de dinar, teníem l'hora de cant, alegrada amb balls i música.

Sortírem d'excursió a Aquapark, visitant la fàbrica dels donuts, i a la Platja de s'Illot.

Tinguérem un dia dedicat a la democràcia, delegant la nostra responsabilitat al petit Cap de Campament i als Ministres de Governació, d'Educació i Activitats. Aquests quatre, més els responsables de cada tenda, dugueren el control del campament sempre sota la supervisió de l'equip de monitors.

Les vetllades foren molt animades pels nins amb disfresses, balls per parelles, sorpreses, representacions... Els monitors tampoc no quedaren enrera, les saben totes!.

Pels pares preparàrem el Gran Foc de Campament, tenint lloc abans, l'Eucaristia, després el sopar al claustre tots junts i llavors, a un petit escenari, els nins

demonstraren la seva capacitat per alegrar als majors.

El darrer dia es va obrir amb les ja típiques novatades, aigua, màniga, gel, etc. tot això per el que encara no havia acabat la son o per el que era la primera vegada que venia.

Abans de partir entregàrem els premis pels guanyadors de les diferents activitats, pels bons i també pels més dolents, i el petit diari fet durant el campament. En aquest moment diguérem ADEU! en aquest magnífic campament.

FINS L'ANY QUE VE!!!!....

ACTIVITATS PROGRAMADES

OCTUBRE: 1 Excursió Popular a Sa Dragonera.

7-8 Acampada Refugi Gorg Blau.

29 Excursió a ses Gaubies de s'Alcaria (Bunyola).

DEPARTAMENT DE CAMPANYES I PUBLICACIONS.

PARSA-FORLADY

EQUIPAMIENTO DE COCINAS

Pza. España, 24 - Tel. 501013

INCA

Heladeria

LOS VALENCIANOS

helados artesanos

BONES FESTES

mayor 23 tl. 504793 inca

INCA & REVISTA

A CATALINA VALLORI

NA CATALINA VALLORI:
VOCACIO I ENTREGA.

Na Catalina Vallori és una persona força coneguda dintre de la nostra ciutat d'Inca per la seva tasca vers els demás, labor que tots ens sentim orgullosos i que mereix tot el nostre reconeixement. Per això hem volgut conèixer-la més d'aprop i parlar una estoneta amb ella.

Són les 4,30 del capvespre. Una escalfor d'aire xafogós empapa la meua pell humitejada. Camín boca terrosa sense adonar-me'n; tan sols els raigs fogonejats m'indiquen el camí a seguir. Volt la cantonada i entr dintre de la Guarderia Sol Ixent, on hem quedat en veure-nos amb Na Catalina Vallori. Encara no ha arribat però faig entrada al seu despatx. Un barrim-barram de minyons em fan companyia i entretenen el meu pensament. Recordances dels meus set anys remembren imatges a ulls clucs. Tot d'un plegat fa presència Na Catalina; són quasi les cinc. El cantussejar a pleret de la quitxalla ha animat l'espera.

Na Catalina Vallori és la directora de la guarderia Sol Ixent. Des de temps enrera sempre s'ha sentit vinculada als nins. Fou fundadora del Centre Joan XXIII i hi va fer feina durant cinc anys, com també a la "Cuna".

-Sempre m'he trobat bé entre els nins -em diu a corre-cuita-. La guarderia m'ha ajudat a realitzar-me. La guarderia no serveix per a guardar al.lots, malgrat que molt sovint es té aquesta idea, sinó que han d'acomplir una tasca educativa amb vertadera entre-

ga, il.lusió i vocació. No es pot educar sense estimar. Nosaltres no guardam; nosaltres sentim i feim nostra la responsabilitat que tenim; per això, creiem que un nin és molt important i l'hem d'educar com es mereix.

-No creus que alguns pares et serveixen de les guarderies com si fossin aparcaments? Es a dir, que molts se n'aprofiten per tal de fugir de responsabilitats.

-Tal volta és un fet que es dona algunes vegades, però nosaltres tenim el deure de mentalitzar els pares. El nin

és prou delicat i important. Però a hores d'ara, els pares saben el que volen, es preocupen de tot allò que fan els seus fills.

Les seves paraules surten a raig fet i a la valenta. Un somriure rialler emmudeix els seus llavis atrevits. Una nineta petitona i moreneta camina xano-xano vers na Catalina; eixampla els braços, i en un girant d'ulls, demana una atenció amorosa. Una mirada de satisfacció fa que la nostra conversa quedi encativada per la presència abellidora d'una nineta que desitja una abraçada.

-Creus que les guarderies poden espenyar aquesta relació, aquest contacte que necessita el nin d'estar amb el seu pare i la seva mare?

-Abans jo creia que un infant havia de començar no abans del primer any. Tampoc volia menjador perquè creia que el nin havia de menjar a casa seva; però el canvi de vida ha fet rompre aquesta manera de pensar. La nostra tasca és força positiva però mai podem substituir l'estimació dels pares.

El món de l'infant és encisador. Tots en tenim necessitat d'ell. La nostra maduresa, la nostra experiència, el nostre saber, han truncat els somnis de quan érem

nins. Les imatges que tots volíem s'han transformat amb unes estampes plenes de competició i d'enveges.

Na Catalina Vallori va néixer a Selva, però des de molt petitona va venir a viure a Inca, on rebé les seves primeres ensenyances amb Na Catalina dels Pòrtics fins als 16 anys. Sempre es va distingir per la seva senzillesa.

El seu camp de treball és força conegut i estimat per tots els in- quers:

-Directora de la Guarderia Sol Ixent.

-Fundadora del Centre d'Expositors.

-Vicepresidenta de l'Associació del Càncer a Inca.

-Fundadora i vocal del Col·legi Joan XXIII.

-Vocal de la Confraria del Sant Crist. Ella aconseguí que s'integrassin les dones.

Tots sabem que a Na Catalina li agrada pintar. Fou deixeble del ja desaparegut i recordat Pinell.

-Per què deixares la pintura?

-La pintura ha estat una afició que m'ha omplert molt. El mestre Pinell m'ajudà de debò, però el treball quotidià, la família... m'impedeixen poder-m'hi dedicar; però per descomptat que hi tornaré.

Un xiuxiueg agradós de la ninada segueix la nostra conversa. Un enfilai de minyons guaiten per la porta, però els seus ulls es dirigeixen cap a Na Catalina. Ella es sent orgullosa i satisfeta per la seva guarderia.

-Les guarderies necessiten una escola de pares per tal de millorar les relacions entre la família i la guardaria. Aquest curs passat ho hem experimentat, i de debò que hi hem sortit guanyant. Metges, pediatres, psicòlegs, logopedes i altra gent preparada han estat els responsables de dirigir aquest curset, que esperam poder repetir els cursos vinents.

-Què creus que li manca a la nostra societat?

Les seves paraules surten a raig fet i a borbolls. A na Catalina li agrada parlar i comunicar-se, per això no és difícil mantenir una conversació.

-Tots pensam ésser més llests que els altres -em diu-; necessitam comunicar-nos, que ens escoltin, que ens comprenguin. Sempre pensam que tenim la raó i no sabem respectar-nos.

-Què penses de la nostra església d'Inca?

Resta pensativa i una mitja rialla emmudeix a males penes la contestació:

-L'església d'Inca està dividida. Hi ha moltes maneres de pensar perquè no hi ha coordinació. La gent és freda; no participam perquè ens sentim externs.

Parlam de la fuga inesperada del qui fou rector de Santa Maria la Major, Sebastià Salom i de la gran barrera que no va poder rompre d'un sector determinat. Així i tot, la nostra església d'Inca és poc compromesa; pareix que viu d'espatlles a la realitat social en què es mou. No sap donar un compromís autèntic, un crit de sublevació per a rompre motlles establerts des de fa molt de temps. Necessitam una església que plori del costat dels qui pateixen, que es senti responsable dels marginats i que lluiti d'una manera activa per a aconseguir la igualtat. Volem una església despullada de coses inútils. Necessitam una església denunciadora de la injustícia i que es fiqui en política per acusar el que es fa malament. No es pot que-

dar adormida amb la boca badada i a les fosques somniant.

-Què penses dels nostres polítics d'Inca?

-No hi són tots els qui haurien d'esser. L'Ajuntament d'Inca és problemàtic però respect tots els qui hi ha, han estat votats pel poble.

-Com veus Inca?

-Molt malament i molt canviada, tant en l'aspecte social com cultural i religiós. Moltes empreses han tancat i s'ha creat una angúnia de supervivència que romp l'equilibri de la convivència.

-Catalina, voldries contestar amb una paraula?

-Comença.

-Una persona.

-La família.

-Una creença.

-Déu.

-Un virtut.

-La senzillesa.

-Un defecte.

-Molt xerradora.

-Un desig.

-La Pau.

-Un Polític.

-?

-Una afició.

Guarderia Sol Txent

General Luque, 85 (esq. Torreta) - Tel. 50 02 20 - INCA

Peluquería Señoras

JUANITA

C/. Son Net, 70 - Tel. 50 10 69 - INCA

-La pintura.

-Un llibre.

-"Los cipreses creen en Dios"

-Què és per tu la democràcia?

-Respectar-se mutuament. Quan tu t'aprofites d'una altra persona o imposes els teus criteris fas tot el contrari del què és la democràcia. La democràcia és convivència pacífica puix que necessitam expressar-nos amb llibertat i sense cap mena de coacció.

Seguim conversant de tantes coses que em resulta d'allò més interessant. Sent el que diu i el que pensa. L'equilibri entre la paraula i el pensament demostren de valent un desig ple de colorins encisadors. La seva paraula no és fon d'engrinyes, ans tot el contrari, el seu comportament espireja testimoni i llaços d'amistat.

-A què aspire?

-La meua aspiració és la família, tenir bons amics i trobar persones que t'estimin, persones que desitgin la teua amistat.

-Amb qui tens fe?

-Necessit creure; cal tenir fe per a lluitar. Has de tenir fe amb les persones. Ho crec de debò. Déu és la força de la meua fe. Tots en tenim necessitat de creure amb quelcom.

-Quin és el dia més feliç de la teua vida?

-Cada matí, quan em desperto, procur que aquest dia sigui el més feliç. Tots volem superar-nos i cada dia ho hem d'intentar; per això vull que tots els dies siguin diferents perquè la felicitat l'hem de cercar.

-I el dia més trist?

-M'estim més no parlar-ne. No me'n record.

-Tornaries enrera?

-Tal volta sí, però sabent el que sé.

-Tens por d'alguna cosa?

-No.

-Defraudada?

-Qualque vegada.

-Formula un desig.

No hi pensa gens i em contesta a corre-cuita:

-Tenir molts de néts, però no ho escriguis que tal volta els meus fills se'n riuran un poc.

Quan parla dels seus fills, la cara gira de pell i un escalfor d'estimació remembra imatges alegres i tristes, però que guarda com a penyores.

Per acabar aquesta benvolguda entrevista, voldria que el teu desig es complís i que els teus néts t'enrevoltassin pel coll de la mateixa manera que aquells petits minyons et demanaven aquella abraçada plena de gratitud.

Bernat Forteza

Un calorós estiu del 1989

discoteca

s'escaire

S'ESCAIRE DISCOTECA

INCA

ABIERTO CADA DIA

BAJOS "BAR SA PUNTA" C/ RENTADORS S/N

Sa Lluerna

flor
artesanía
decoració

C/. Aigua, 1 Tel. 50 49 05 INCA

FÀBRICA D'ARTICLES DE PELL
guants
bosses
peces de vestit
i marroquineria en general

Gran Via de Colón INCA Telèfon 50 19 00

VILANOVA

PAPELERIA Y
LIBRERIA

INFORMATICA Y
MUEBLES OFICINA

Costa y Llobera, 208 87208 INCA Hostals, 47

☎ 502880 ☎ 504229

Cançoner Popular. Gloses Inqueres

COP DE GRÀCIA

El clavell acaba d'exhalar el postrer perfum.

La rosa, s'és després estòicament, dels vellutats pètals.

El lliri, d'impo-lupta blancor, s'és marcit.

La violeta, tremolant, plena de rubors, ha expirat.

El gerani, trepador de parets de cases centenàries, es veu retut abans d'arribar a la teulada.

Les altres flors arrelades dintre del jardí, tan exhuberant pocs dies abans, es troban corpreses amb estretors d'agonia.

La llei implacable del temps acaba de dar el seu cop de gràcia al mes de maig, per antonomàsia el mes de les flors, de

l'amor: de la poesia, de les noces romàntiques, que ens recorden les bíbliques de Canà; de les besades furtives d'enamorats en plane nit de lluna; de les estepes florides, del rítmic voleteig de la presimuda papallona, de la industriosa abella i de l'inquiet borino del taronger, la llimonera i el romaní; d'esplendoroses postes de sol en què la blavor del cel es veu trasmutada per breus minuts en color taronja.

El mes en què la vegetació acata fidelment el primer manament del Creador, creixent, multiplicant-se i omplint la terra de vida, harmonia, perfum i color.

També és el mes en què les que ens trobam al llidar de la vellesa, recordam amb dolça melangia aquell primer mes de Maria de la nostra infantesa, en què assistírem amb la cadireta plegadissa, acompanyades de les tan

estimades i mai oblidades mestres; i dintre aquest mes de Maria, com una agradable remor que avui, a través de la distància, es converteix en sedant per a l'esperit, el record d'aquella hermosíssima oració final dedicada a la Reina del Cel que acaba dient... "i feis que renaixent a la verdadera vida, com el camp en aquest temps de primavera, cada dia del vostre mes de maig vegi arrancada una espina del nostre cor i sortir de dins ell una d'aquelles flors que estojades en Vós formaren les delícies de l'Etern".

En plena soledat del jardí; tan alegre ahir i compungit avui dels meus ulls es desprèn una amarga llàgrima, que mon cor, entrega en forma d'ofrena, al mes que acaba de rebre el cop de gràcia i que tè per nom mes de maig, sinònim de **mes de la vida i de l'amor!**

Magdalena Adrover.Vda de Llinás

PERELLÓ AUTOESCUELA

Preparación para la obtención del los permisos de la clase:
A1, A2, B1, B2, y C1 (Camión)
Clases TEORICAS y PRACTICAS durante todo el día
Bisbe Llompart, 111 Entl°. Tel. 50 28 64. INCA

Antoni Fluxà, 70
(Esquina Plaza Sa Quartera)

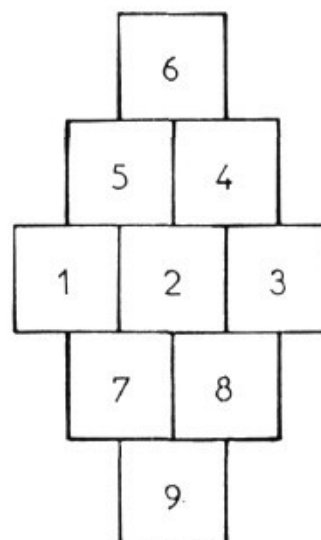
INCA

Passatemps

- Cerca el nom de 12 arbres que produeixen algun tipus de fruit.

- "LOGIGRAMA". Cerca la forma de passar pels distints quadres, de manera que el valor final sigui igual a 77.

On anares a sopar la nit passada?

BAR LLABRES

ESPECIALITAT EN TAPES VARIADES

Plaça Santa Maria la Major

INCA

MOTO SERVICIO HORRACH
AGENCIA OFICIAL YAMAHA

LO NUESTRO SON LAS MOTOS. SERVICIOS OFICIALES: MOTO GUZZI, BENELLI, VESPA, VESPINO, GILERA, MOBYLETTE, DERBI, APRILIA, PUCH.

REPARACION DE MOTOCICLETAS Y VELOMOTORES

AVDA. JAIME I, Nº 94 TEL: 50.05.22
07300 - INCA (MALLORCA)

Martín Vences, nou entrenador del Constància

MARTIN VENCES ENTRENADOR DEL CONSTÀNCIA.

Manel Martín Vences és ja nou entrenador del Constància. El Constància d'Inca 89-90 es presentà a la seva afició amb el seu nou entrenador: Manel Martín Vences.

Hem volgut mantenir una entrevista amb ell i parlar dels seus projectes. Ell té 54 anys; una trajectòria força positiva com entrenador ha omplit el seu treball professional: Rayo Vallecano, Tarragona, Logronyès, com també l'Atlètic Balears, Poblenç, Mahonès i Alaró.

-Què opina de la tercera divisió Balear?

-El futbol a nivell regional, sobre tot a les illes, està ferit de mort. Hi ha molts equips i pocs jugadors.

-Per passar-ho bé, supòs que hi ha jugadors suficients.

-Sens dubte que n'hi ha, tenim molts d'equips que només desitgen passar una estona. Aquest no és el cas del Constància. El nostre equip té una gran solera i aspira molt amunt.

-No troba vostè que el Constància està un poc abandonat per l'afició?

-Jo no ho sé, no ho puc jutjar. Però el Constància és un dels equips amb gran solera, té una llarga tradició i és força conegut per tot arreu.

-Què suposa per Martín Vences fitxar pel Constància?

-Tenia ganes de venir a Mallorca per diferents motius. Esser entrenador del Constància entrava dins un cercol de possibilitats.

-Què penses de la temporada que comença?

-En el mes de maig el club i jo arribàrem a un acord, varen confiar amb mi. Es feren tres

fitxatges: Ferrer, Teruel i Pomar. N'hi havia d'altres, però hem de treballar amb els qui tenim.

-Es possible poder pujar una altra vegada a segona divisió amb l'equip que tenim ara?

-Quan comença una lliga tots tenim il·lusió i ganes de fer molta de feina. Em pareix correcte que la directiva, junta i afició tenguin aquest desig de pujar a segona. Tenim equips com el Manacor i el Santa Ponsa amb jugadors de quantia molt alta, però nosaltres lluitarem per poder arribar el més amunt possible.

-Com qualificaria a l'equip del Constància?

-L'únic que puc dir és que tenim una planti-lla molt jove i amb ganes de fer molta de feina.
Pere Castelló i Bergas.

inca
revista

INCA

CONCESIONARIO OFICIAL

Automotor Inca s.a.

EXPOSICION Y VENTA

CÁRRETERA PALMA ALCUDIA, KM 29 (Junto Gasolinera)
Tel. (971) 50 16 50 - 54
07300 INCA (MALLORCA)

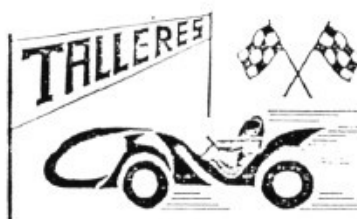
Sábados por la mañana abierto

Tintorería INCA

C/. Pau - 10 - 50 43 16

C/. Costitx - 7 - 50 10 35

INCA

*Planchistería
Mecánica
Electricidad*

Mtro. Torrandell, 20

Tel. 88.06.57

07300 INCA

Canon

COPIADORAS - CALCULADORAS - M.E.E. - FAX

AVDA. CIUTAT DE LLOMPOC, 146

antes: GRAN VIA COLON.

TEL. 505391 - FAX. 505125

INCA

CELESTINO

I TONI esportistes a fons i de fons

Pel matí quedàrem per veure'ns a la tarda. Després de trucar per telèfon, mantinguérem aquesta conversa i una primícia: La creació d'una societat esportiva a efectes de demanar subvencions.

L'esmentada creació d'una societat esportiva era duita a terme pel reconegut perruquer Toni Ruiz Rodrà, secretari fundador del C.A. Olimpo, i el cafeter Celestino Jerónimo Rodríguez, dos esportistes a fons i de fons de la nostra ciutat. Mai més ben dit, ja que són corredors de marathons i organitzadors de la prova atlètica de muntanya, la més dura de l'illa, d'Inca a Lluç.

Després d'anar a la plaça d'Espanya per realitzar les instantànies que il·lustren aquesta conversa, ens dirigírem al Café d'en Celestino, que ens serví uns refrescs.

Començarem per escoltar l'explicació d'en Toni sobre la instauració d'una societat esportiva a Inca. A partir de dilluns, dia sis d'agost neix la Societat Esportiva CT, Celestino-Toni, a efectes de demanar subvencions, ja que l'Ajuntament no en dona cap a nom de Toni Ruiz. Per les dues edicions anteriors de la cursa atlètica de muntanya Inca-Lluc que organitzaren, han tingut molts de problemes. Abans es reflectia la petició amb el C.A. Olimpo, però la cursa és d'en Celestino i d'en Toni.

- Com es troba la tercera edició de la cursa de muntanya Inca-Lluc?

"Es celebrarà el proper dia 12 d'Octubre i tenim un presupost de sis-cents trenta-quatre mil pessetes." -Digué en Celestino- "Tots els permisos reglamentaris que es necessiten els tinc."

- Com va ser que s'establí la cursa atlètica de muntanya?

En respon en Celestino a corre-cuita: "Per que a Inca es necessitava animar l'atletisme amb els corredors que hi havia." Després en Toni afegí: "La cursa va sorgir per tal que a Inca no hi havia cap club. Aquest és el motiu principal. Les inquietuds que teníem en Celestino i jo per veure si entre nosaltres dos n'erem capaços d'animar el món del córrer." En Celestino digué "partim de la base que nosaltres ja erem atletes i necessitàvem fer qualche cosa, i si qualcú no es decideix a dur les idees a la pràctica no serveixen per res. Aquesta cursa es fa a un lloc on nosaltres hi anam d'entrenament." Interpel·lant en Toni: "Es un lloc molt hermós. Aquesta prova cara al corredor de fons, és una

posada a punt. Es una cursa de disset quilometres que l'hi has d'aferrar fort." En Celestino agafà la paraula: "Les curses de fons comencen a partir dels deu mil metres, les que es fan a la pista no són. Aquestes mitges marathons es duen a terme a principi de temporada per saber els atletes que duen un mes o mes i mig d'entrenament, com es troben. Es important." En Toni una vegada més: "La maratón de Calvià és dia catorze de desembre, i la pujada a Lluc és dia dotze d'octubre. Hi ha dos mesos, i és una posada a punt.

Després d'una pausa en què parlàrem del "clínic" del Diaz Miguel, seleccionador nacional de basket a Sa Pobla, continuàrem.

-Quin balanç feis de les dues anteriors edicions?

-"En primera va ser com un projectil de prova, que no sabia per

GIMNASIO LA CIMA

MASCULINO - FEMENINO

SALAS SEPARADAS

JUDO - SAUNAS

Abierto de Lunes a Sábados

C/. Torrente, 15 - 1.º

INCA

Calzados HERRERA

LES OFRECE:

Ultimas modas al mejor precio y su gran surtido en zapatos de piel y deportivos.

LOS JUEVES EN EL
MERCADO DE LA
PLAZA DE ESPAÑA.

Gran Via de Colón, 188 - Tel. 503696

INCA-Mallorca

on havia de prendre i sortí molt bé. Adona't que nosaltres no havíem organitzat res, sempre hem corregut. No en teníem n'idea, però sabíem el que pateix el corredor quan corre. El balanç total per mi és molt positiu" -digué en Toni-.

-Té inconvenients, aquesta cursa pujada a Lluc?

- "En primer lloc -diu en Toni si no estàs ben preparat no hi pots anar, et pot costar un disgust. Deportivament és super dura. Jo hi vaig pujar duent un ram de flors i em costà dur la cama enguixada seixanta dies. Ara bé, és bona, per una persona que està forta. Es una meravella." En Celestino interpel·là: "Es quelcom místic." En Toni continuà dient: "Tots els corredors que hi pugen preparant la Inca-Lluc es queden com embambats. No sé però té qualche cosa. -En Celestino tornà agafar la paraula: "Es molt curiós, aquesta gent que hi ha pujat corrent i un que hi ha anat a peu -diu que no pot esser, perquè queda rebentat. Personalment pens que té dificultats d'organització. La volem preparar i darrera hi ha molta gent que ens ajuda,

amics." En Toni afagí: -Fins ara teníem dificultats per demanar subvencions, per això hem creat l'esmentada associació, per tal de solucionar-lo. Hem demanat subvencions a tots els organismes de l'illa, Govern, Consell i Ajuntament. Com ja hem dit el pressupost d'enguany és de més de sis-centes mil pessetes. Hi ha un bon sarau. Està enfocat per tal que tothom es trobi ben atès, des del primer fins al darrer, tots per igual. Aquest és un al·licient de cara al corredor. Als bons els donem

categoria. però darrera hi ha gent, sense la qual els d'èlite no farien res, haurien de córrer tots sols. La nostra cursa és popular de cara a la gent d'Inca i Mallorca. Actualment hi ha gent que prepara aquesta carrera. El camí del Puig d'Inca és l'escenari de l'entrenament. Hi ha gent que en tot l'any només corre aquesta cursa. La gent de que parlam té de fet una conscienciació per tal que la gent faci esport. Femi país -digué en Toni-.

Pere

Castelló

**Con apenas 5.000 Pts.
al mes Sa Nostra
me da el**

10%

**Y cuando Sa Nostra
dice que da el 10%,
es un 10%.**

"SA NOSTRA"
CAJA DE BALEARES

MUSTANG

Levi's

★ PRIVATA ★

Lo's

RIO GRANDE

FORAGE

504
B A S I C S
INCA

ALTON

PIK

Instituto
F.P.

Ambulatorio
S.S.

C/. Músico Torrandell